

Devre : XI

İçtima : 2

S. SAYISI : 273

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkında Türkiye Hükümetiyle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Ziraat, Ticaret ve Bütçe encümenleri mazbataları(1/145)

T. C.

Başvekâlet

14 . III . 1957

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-495/741

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reâsliğine

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan Kanununun 1 nei kısım hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye Vekâdetince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 22 . II . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Memleketimizin ihtiyacı bulunan bâzi zirai maddelerin 480 sayılı Amerikan Kanunundan faydalanarak Amerika Birleşik Devletlerinden temini için yapılan teşebbüsler müspet netice vermiş ve bu hususta 12 Kasım 1956 tarihinde Hariciye Vekâletinde, Hükümetimiz adına Hariciye Vekâleti Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreteri ile Amerika Büyükelçisi arasında bir Anlaşma imza edilmiş bulunmaktadır.

Bahis konusu Anlaşma hükümlerine göre, Amerika Birleşik Devletlerinden 31,6 milyon dolâr kıymetinde 500 000 ton buğday, 600 000 dolâr kıymetinde 10 000 ton mısır, 3,3 milyon dolâr kıymetinde 15 000 ton don yağı ve 4,4 milyon dolâr kıymetinde 8 000 ton dondurulmuş et mübayaaya edilecektir.

İthal edilecek emtiadan buğday ikilosu 28 kuruştan (Fob Türkiye limanları) diğerleri ise cari Amerikan ihraç fiyatları üzerinden muamele görecektir.

Adı geçen emtia bedeli Türkiye'de Türk lirası ile ödenecek ve Amerika Birleşik Devletleri namına T. C. Merkez Bankasında hususi bir hesaba yatırılacaktır. Bu meblağın % 50 si Amerika Birleşik Devletlerinin memleketimizdeki masraflarının karşılanmasına tahsis edilecek, diğer % 50 si ise iktisadi kalkınmamıza medar olmak üzere memleketimize kredi olarak verilebilecektir.

Yukardaki izahattan da anlaşılacağı üzere, mezkûr Anlaşma her hangi bir döviz tediyesini istilzam etmemektedir.

Memleketimiz menfaatlerine uygun görülen işbu Anlaşmanın tasdiki Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek tensibine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/145

Karar No. 29

29 . V . 1958

Yüksek Reisliğe

Zirai madenler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkında Türkiye Hükümetiyle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdikine dair kanun lâyihası, ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek Hükümet esbabı mucibe lâyihasında zikredilen hususat ve gerek Hükümet temsilcilerinin mütalâaları encümenimiz de muvafık gördüğünden lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ziraat Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi

İzmir

M. Çavuşoğlu

M. M.

Kastamonu

B. Aktas

Adana

H. Eroğlu

Çorum

S. Baran

Giresun

H. Bozbağ

İzmir

N. Pınar

Manisa

H. Bayur

Muğla

N. Özsan

İmzada bulunamadı

Sivas

N. Çubukçu

İmzada bulunamadı

Sivas

N. İltar

Bursa

Y. Teksel

İmzada bulunamadı

Gaziantep

A. Ocak

İstanbul

F. Ulaş

Konya

H. R. Atademir

Mardin

A. Uras

Nevşehir

M. H. Ürgüblü

Sivas

N. Değer

Urfa

E. M. Karakurt

Ziraat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat Encümeni

Esas No. 1/145

Karar No. 28

24 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkında Türkiye Hükümetiyle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdikine dair kanun lâyihası, encümenimizde ilgili Hükümet mümessillerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi;

Kanun lâyihası ve mucip sebepleri encümenimizde de yerinde mütalâa edilerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Ziraat Encümeni

Reisi

Muğla

T. Akarca

Bu Mazbata Muharriri

Kütahya

İ. Haznedar

Kâtip

Kütahya

İ. Haznedar

Aydın

N. İyriboz

İmzada bulunamadı

Balıkesir

F. Onat

Samsun

A. Eker

Tekirdağ

A. Parker

Ağrı

S. Yatağan

Aydın

E. Torunlu

Kars

B. Öcal

Samsun

H. Tekay

Kastamonu

N. Batur

Sinob

Ö. Özen

Uşak

A. Ural

Ticaret Encümeni masbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No: 1/145
Karar No: 8

11 . XII . 1958

Yüksek Reisliğe

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkında Türkiye Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdikine dair kanun lâyihası, encümenimizde ilgili hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Gerek kanun lâyihasındaki mucip sebepler ve gerekse ilgili Hükümet mümessillerinin vermiş oldukları izahlar encümenimizde de yerinde mütalâa edildiğinden, mezkûr kanun lâyihası aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygı ile arz olunur.

Ticaret Encümeni Reisi Mazbata Muharriri
Konya Manisa
N. Tahralı N. S. Altuğ

Kâtip
Konya
M. Güzelkuluç

Afyon
M. Öztürk
İmzada bulunamadı

Ankara
H. O. Bekata

Ankara
N. Ciritoglu

Ankara
H. Tez

Antalya
M. Ak

Antalya
I. Subaşı

Çankırı
K. Tabak

Çorum
F. Hacirecepoğlu

Erzincan
N. Yıldırım

İzmir
N. İncekara

Kastamonu
Z. C. Bakıçelebioğlu

Malatya
K. Sürenkük
İmzada bulunamadı

Ordu
M. Tekin

Trabzon
F. Karanis

Yozgad
N. Tanal

Bütçe Encümeni masbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/145
Karar No. 93

23 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan Kanununun I nci kısmı hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdikı hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 14 . III . 1957 tarihli ve 71 - 495/741 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Hariciye, Ziraat ve Ticaret en-

cümenleri mazbataları ile birlikte encümenimizde havale edilmiş olmakla Hariciye ve Maliye Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, esbabı mucibesinde de mu-fassalan arz ve izah edildiği üzere memleketimizin ihtiyacı bulunan bazı zirai maddelerin ithali için Hükümetimizle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında 12 Kasım 1956 tarihinde münakit Anlaşmanın tasdikını istihdaf etmektedir.

Bâzi gıda maddelerinin döviz ödenmeksiz

Türk parası mukabilinde memleketimize ithalini mümkün kılan bu anlaşmanın tasdikine müte-dair ihzar ve sevk edilmiş bulunan kanun lâyihası üzerinde enetümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci madde Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın ikinci maddesi, bu anlaşma gereğince memleketimize ithal edilecek maddelerin Gümrük ve sair resim ve vergilerden muafiyetini derpiş etmektedir. Halbuki evvelce kabul edilmiş ve halen meriyette bulunan 6969 sayılı Kanun bu gibi anlaşmalara mevzu maddelerin Gümrük ve sair vergi ve resimlerden muafiyetini temin etmiş olduğundan maddenin tedvinine lüzum görülmiyerek tayyedilmiştir.

Lâyihanın mütaakıp maddeleri, madde numaraları değiştirilmek ve teselsül ettirilmek suretiyle Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere, Yüksek Reislîğe sunulur.

Reis	Reisvekilli	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin

Kâtip		
Diyarbakır	Afyon K.	Afyon K.
M. H. Ünal	R. Çerçel	N. Topcuoğlu
Afyon K.	Artvin	Çorum
M. A. Ülgen	Y. Gümüşel	H. Bulgarlı
Diyarbakır	İsparta	İstanbul
H. Turgut	T. Trğlı	M. Erdener
İstanbul	İstanbul	İstanbul
N. Kırşan	İ. Sevel	N. N. Yücel
Kastamonu	Konya	Manisa
M. Islâmoğlu	M. Bağrıaçık	S. Mihçuoğlu
Nevşehir	Rize	Rize
N. Önder	H. Agun	İ. Akçal
Siird	Sinob	Trbazon
M. D. Süalp	Ö. Özen	İ. Şener
Yozgad		Zonguldak
T. Alpay		H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan Kanununun I. kısmı hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan Kanununun I. kısmı hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşma tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Birinci maddede mezkûr Anlaşma gereğince ithal olunmuş veya olunacak 500 000 ton buğday, 10 000 ton mısır, 15 000 ton donyağı ve 8 000 ton dondurulmuş et ve bunların emniyet ve selâmetle naklini sağlamak üzere beraber gelmesi zaruri her çeşit ambalâj maddeleri, bölme ve örtü malzemesi ve çuvallar, giriş Gümrük Vergisiyle hususi idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harc ve zamlarından, sundurma ve antrepo ücretleriyle Rıhtım Resminden ve ithal esnasında alınan sair bilûmum vergi, resim ve harelardan muafır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22 . II . 1957

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	M. C. Bengü
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî Müdafaa V. V.	E. Kalafat
Ş. Ergin	Adliye Vekili
Devlet Vekili	H. A. Göktürk
C. Yardımcı	Dahiliye Vekili
Millî Müdafaa Vekili	N. Gedik
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
_____	H. Polatkan

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan kanununun 1 nci kısmı hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Kasım 1956 tarihli Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 3 ncü maddesi 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 4 ncü maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Maarif Vekili	Nafia Vekili ve
A. Özel	Hariciye V. V.
İkt. ve Ticaret Vekili	E. Menderes
A. Aker	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
Güm. ve İn. Vekili	N. Körez
H. Hüsmen	Ziraat Vekili
Münakalât Vekili	E. Budakoğlu
A. Demirer	Çalışma Vekili
İşletmeler Vekili	Mümtaz Tarhan
S. Ağaoğlu	

**ZİRAİ MADDELER TİCARETİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE YARDIMLAŞMA HAKKINDAKİ
MUADDEL KANUNUN I. BÖLÜMÜ GEREĞİNCE TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA MÜNAKİT
ZİRAİ EMTİA ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti; her iki memleket arasında olduğu gibi diğer dost milletlerle de zirai emtia ticaretinin Amerika Birleşik Devletleri- nin bu mallara ait mütat pazarlarını değiştirmeyecek ve dünya zirai mahsul fiyatları üzerinde tesir icra etmeyecek şekilde geliştirilmesi arzusunu müşahede ederek;

Amerika Birleşik Devletlerinde istihsal edilen ihtiyaç fazlası zirai emtianın Türk lirası muka- bilinde mübayaasının, ticaretin bu şekilde genişlemesine medar olacağını;

Bu satışlardan tekevvün edecek Türk liralasının her iki memleketin menfaatine uygun şekilde kullanılacağını nazarı itibara alarak;

İhtiyaç fazlası zirai maddelerin, Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hak- kındaki muaddel Kanunun I. bölümü mucibince Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine satılmasına mütaallik anlaşmaları ve her iki Hükümetin bu gibi maddelerin ticaretinin geliştirilmesi husu- sunda münferiden ve müştereken ittihaz edecekleri tedbirleri tesbit eylemek maksadiyle;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde — I.

Türk lirası karşılığı satış

Müddetleri buğday ve mısır için 31 Ocak 1957 ve don yağı ve dondurulmuş et için 30 Hazi- ran 1957 tarihlerinde sona erecek satınalma müsaadelerinin Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından neşredilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince kabul olunması şartıyla, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, Türk lirası karşılığında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince yetkili kılınacak alıcılara, Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesi ve yardımlaşma hakkındaki Kanunun I. bölümü hükümlerine uygun olarak ihtiyaç fazlası olarak tesbit edilmiş aşağıdaki ziraat madde- lerinin gösterilen miktarlar dâhilinde satışını finanse etmeyi taahhüdeyleyler.

Emtia	Tutarı (Milyon dolâr)
Buğday	31,6
Mısır	0,6
Don yağı	3,3
Dondurulmuş et	4,4
Nakliye (tahminî)	6,4
Yekûn	46,3

Yukardaki fıkraya uygun olarak neşredilecek satınalma müsaadeleri emtianın satış ve teslimi, bu şekildeki satışlardan tahassul edecek Türk liralasının yatırılma müddet ve şartlarına ait husus- larla diğer gerekli hususları ihtiva edecektir.

Madde - II.

Türk liralasının kullanılma tarzı

1. İki Hükümet bu Anlaşma gereğince yapılacak satışlar dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri hesabında birikecek Türk liralasının, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetince tesbit edilecek tarz

ve öncelik sırası dâhilinde, aşağıda gösterilen maksat ve miktarlara göre sarf edilmesi hususunda mutabıktırlar:

(a) Birleşik Devletler zirai mahsulleri için yeni piyasa imkânları temini, milletlerarası eğitim mübadelesi, kitap ve gazetelerin tercüme, neşir ve dağıtım faaliyetlerinin finansmanı ve kanununun 104 (a), 104 (h), 104 (i) ve 104 (f) fıkralarına uygun olarak Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Türkiye'de yapacağı diğer masrafların karşılanması için, 21 900 000 dolâr karşılığı Türk lirası.

(b) Kanununun 104 (j) fıkrasında derpiş edilen tıpteki yardımlar için, âzami 1 250 000 dolâr karşılığı Türk lirası.

(c) Kanununun 104 (g) fıkrası gereğince Türkiye'nin iktisadi kalkınması için Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine yapılacak ikrazat için, 23 150 000 dolâr karşılığı Türk lirası. Bu ikrazata ait müddet ve şartlar her iki hükümet arasında akdedilecek ek bir Anlaşmaya dercolunacaktır. Âzami 6 000 000 dolâr karşılığı Türk lirası veya kanununun 104 (g) fıkrasında derpiş edilen iktisadi kalkınma ikrazatına tahsis edilecek Türk liraları yekûnunun % 25 i, bu iki rakamdan hangisi daha büyükse o miktar, her iki hükümetçe üzerinde anlaşılacak usul tahtında, müesses banka kolaylıkları vasıtasıyla, hususi teşebbüse ikrazda bulunulması maksadına ayrılacaktır. İkraz, resülmal ve faizi Birleşik Devletler dolâriyle ödenmek üzere, dolâr olarak veya, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin kullanacağı hıyar hakkına müsteniden, Türk lirası ile yapılacak tediyeler, her tediyeye cari kambiyo rayici üzerinden hesaplanmak üzere, Türk lirası olarak ifade olunacaktır. İkraz meblâğları, bunların kullanılma şekline mütedair olarak yapılacak mukaddem bir anlaşmayı mütaakıp ödenecektir. Bunlar ve diğer hükümler ikraz Anlaşmasının veya ona ek her hangi bir anlaşmaya dercolunacaktır. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine ikraz için tahsis olunacak Türk liraları, ikraz maksatları ile ilgili olarak Türk liralарının istimal tarzı hususunda her iki hükümetin anlaşmaya varamamaları sebebiyle, Anlaşma tarihinden itibaren üç sene içinde verilmediği takdirde, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti işbu Türk liralарını kanununun 104 ncü maddesinin cevaz verdiği her hangi bir maksat için kullanabilir.

2. Bu anlaşma gereğince yapılacak satışların neticesi olarak Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti hesabına tahassul edecek Türk liraları yekûnu 46 300 000 dolâr karşılığı Türk lirasından daha az olması halinde, 104 (g) fıkrasına göre Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine ikrazat olarak verilecek miktar, aradaki fark kadar azaltılacaktır, Türk liraları yekûnunun 46 300 000 dolâr karşılığını geçmesi takdirinde, artan kısmın % 50 si 104 (f) fıkrasına uygun olarak Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin istimaline tahsis olunacak ve % 50 si de ikrazata ayrılacaktır.

Madde — III.

Türk lirasının yatırılması

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından (Birleşik Devletler bandıralı gemilerin kullanılması şartından mütevellit munzam navlun ücreti hariç) finanse edilen emtiaya ait mal ve navlun bedellerinin ödenmesi maksadiyle Türk liraları Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti hesabına aşağıdaki şekilde yatırılacaktır:

(1) Buğday ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin dahili alış fiyatı CIF fiattan yüksek olan her hangi diğer bir emtia için, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin dâhilde istihsal edilen emtiaya tatbik ettiği alış fiyatı üzerinden hesaplanmak üzere, işbu emtiaya ait Türk lirası meblâğına muadil bir miktarda;

(2) Diğer emtia için, satınalma müsaadelerinde derpiş edildiği şekilde Birleşik Devletler bankaları veya Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından dolâr tediyeleri yapıldığı tarihlerde genel olarak ithal muamelelerine (Farklı rayiç tatbik edilen ithalât hariç) tatbik edilen Birleşik Devletler dolârına tekabül eden kambiyo rayici üzerinden, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince tesbit edilmiş dahili alış fiyatlarında veya kambiyo rayici sisteminde bir değişiklik olması

takdirinde, bu madde, işbu anlaşma uyarınca yapılacak mütaakıp muameleler bakımından yeniden müzakere mevzuu olacaktır.

Madde — IV.

Umumi hükümler

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu anlaşma hükümlerine göre mubayaa edilen ihtiyaç fazlası zirai maddelerin, başka memleketlere satılmasına veya sevk olunmasına veya dahili ihtiyaçtan gayri maksatlar için kullanılmasına (Bu şekilde bir satış, sevkiyat veya istimal hususunda, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin sarih müsaadesi hariç) mâni olmak üzere gereken bütün tedbirleri almayı ve bu maddeler mubayaasının, Amerika Birleşik Devletlerine dost olmıyan memleketlerin bu veya buna mümasil emtiadan, ellerinde bulunan mevcudun artmasını intacetmiyeceği hususunda teminat vermeyi taahhüdetmiştir.

2. Her iki Hükümet, bu anlaşma hükümlerine göre mubayaa edilen ihtiyaç fazlası zirai emtia alım satımının dünya zirai emtia fiyat muvazenesini ihlâl etmemesi, Amerika Birleşik Devletlerinin mevzuubahis emtiaya ait piyasalarında tahavvüle sebebiyet vermemesi ve hür dünya memleketleri arasındaki ticari münasebatı maddeten ızzar etmemesinin temini hususunda münasip tedbirleri almayı taahhüdetmişlerdir.

3. Her iki Hükümet bu anlaşmanın tatbikinde hususi ticaret erbabına tesirli şekilde faaliyet göstermelerini mümkün kılacak ticari şartları sağlamaya çalışacaklar ve zirai maddelere ait devamlı piyasa taleplerini artırmak ve geliştirmek için ellerinden gelen gayreti sarf edeceklerdir.

4. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletler Hükümetinin talebi üzerine, bilhassa emtianın memlekete girişi, vaziyeti ve normal piyasa sürümlerinin idamesine ait tedbirler dâhil, programın inkişafı ile aynı veya benzeri emtianın ihracatı hakkında malûmat vermeyi taahhüdeder.

Madde — V.

İstişare

Taraflardan birinin talebi üzerine, iki Hükümet, bu anlaşmanın tatbiki veya bu anlaşma gereğince yapılan muameleleriyle ilgili her hangi bir mesele hakkında istişarede bulunacaklardır.

Madde — VI.

Meriyete giriş

Bu anlaşma imzası tarihinde meriyete girecektir.

Yukardaki hususları tasdik zmnında, bu maksatla gerekli şekilde salâhiyetli kılınmış olan murahhaslar işbu anlaşmayı imzalamışlardır.

Ankara'da 1956 senesinin Kasım ayının 12 nci Pazartesi günü İngilizce iki nüsha halinde tanzim olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

adına

Melih Esenbel

Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı Genel

Sekreteri

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti

adına

Fledoter Warren

Amerika Büyük Eleğisi